

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 2011

540/2011

Laki rikoslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 11 §:n 2 momentti, 8 luvun 1 §:n 5 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 17 luvun 18 §:n 1 ja 4 momentti ja 19 § sekä 20 luvun 6 ja 7 §, 8 a §:n 1 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 11—13 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 11 §:n 2 momentti laissa 650/2004, 743/2006 ja 212/2008, 8 luvun 1 §:n 5 momentti ja 6 §:n 3 momentti laissa 1161/2005, 17 luvun 18 §:n 1 ja 4 momentti ja 19 § laissa 650/2004 sekä 20 luvun 6 ja 7 § sekä 10 §:n 2 momentti laissa 563/1998, 8 a §:n 1 momentti laissa 743/2006, 11 § laissa 411/2011, 12 § laissa 495/2011 ja 13 § laissa 650/2004, sekä

lisätään 20 lukuun uusi 7 a, 8 b ja 8 c § seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

11 §

Kaksoisrangaistavuuden vaatimus

Vaikka teosta ei säädetä rangaistusta teko-
paikan laissa, siihen sovelletaan Suomen la-
kia, jos sen on tehnyt Suomen kansalainen tai
6 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu hen-
kilö ja teosta säädetään rangaistus:

1) 11 luvun 5 tai 6 §:ssä, jos teko on sel-
lainen sotarikos tai törkeä sotarikos taikka
osallisuusteko niihin, jota tarkoitetaan kult-
tuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen
selkkauksen sattuessa tehdyn Haagin vuoden

1954 yleissopimuksen toisen pöytäkirjan
15 artiklassa;

2) 15 luvun 12 a §:n nojalla mainitun lu-
vun 1—9 §:ssä;

3) 16 luvun 1—3 §:ssä ja vaikka rikoksen
kohteena on 40 luvun 11 §:n 2, 3 tai 5 koh-
dassa tarkoitettu henkilö taikka ulkomainen
virkamies, joka toimii Kansainvälisen rikos-
tuomioistuimen palveluksessa;

4) 16 luvun 13, 14 ja 14 a §:ssä ja vaikka
lainkohtia sovelletaan mainitun luvun 20 §:n
nojalla;

5) 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä;

6) 20 luvun 6, 7 tai 8 a—8 c §:ssä;

7) 20 luvun 1—5 §:ssä taikka 9 tai
9 a §:ssä, jos teko kohdistuu kahdeksaatoista
vuotta nuorempaan henkilöön; taikka

8) 40 luvun 1—4 §:ssä, jos rikoksen tekijä
on kansanedustaja, ulkomainen virkamies tai
ulkomaisen parlamentin jäsen.

8 luku
Vanhentumisesta

1 §

Syyteoikeuden vanhentuminen

Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön syyteoikeus vanhentuu aikaisintaan, kun asianomistaja täyttää kaksikymmentäkahdeksan vuotta. Sama koskee kahdeksatoista vuotta nuorempaan henkilöön kohdistunutta raiskausta, törkeää raiskausta, pakottamista sukupuoliyhteyteen, pakottamista seksuaaliseen tekoon, seksuaalista hyväksikäyttöä, paritusta, törkeää paritusta, ihmiskauppaa ja törkeää ihmiskauppaa. Syyteoikeus vanhentuu rikoksen kohteena olleen henkilön täyttäessä kaksikymmentäkolme vuotta, jos kysymyksessä on 20 luvun 8 b §:n 2 momentissa tarkoitettu lapsen houkutteleva seksuaaliin tarkoituksiin.

6 §

Rangaistuksen tuomitsemisen estävä vanhentuminen

Edellä 1 §:n 5 momentissa tarkoitettu rikoksesta ei saa tuomita rangaistusta sen jälkeen, kun tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut ja kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun rikoksen kohteena ollut henkilö on täyttänyt kaksikymmentäkahdeksan tai kaksikymmentäkolme vuotta.

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

18 §

Sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittäminen

Joka valmistaa, pitää kaupan tai vuokrattavana taikka muulla tavoin tarjoaa tai asettaa saataville, pitää saatavilla, vie maasta, tuo

maahan tai Suomen kautta muuhun maahan taikka muuten levittää kuvia tai kuvatalenteita, joissa sukupuolisiveellisyttä loukkaavasti todellisuuspohjaisesti tai todenmukaisesti esitetään

- 1) lasta,
- 2) väkivaltaa tai
- 3) eläimeen sekaantumista,

on tuomittava *sukupuolisiveellisyttä loukkaavan kuvan levittämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Lapsena pidetään kahdeksatoista vuotta nuorempaa henkilöä sekä henkilöä, jonka ikää ei voida selvittää mutta jonka on perusteltua syytä olettaa olevan kahdeksatoista vuotta nuorempi. Kuva tai kuvatalente on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla todellisuuspohjainen, jos se on valmistettu tilanteesta, jossa lapsi on tosiasiallisesti ollut sukupuolisiveellisyttä loukkaavan toiminnan kohteena, ja todenmukainen, jos se erehdyttävästi muistuttaa valokuvaamalla tai muulla vastaavalla menetelmällä valmistettua kuvaa tai kuvatalennetta tilanteesta, jossa lapsi on sukupuolisiveellisyttä loukkaavan toiminnan kohteena. Todellisuuspohjaisen ja todenmukaisen määritelmiä sovelletaan vastaavasti 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

19 §

Sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapito

Joka oikeudettomasti pitää hallussaan kuvaa tai kuvatalennetta, jossa 18 §:ssä tarkoitettulla tavalla sukupuolisiveellisyttä loukkaavasti esitetään lasta, on tuomittava *sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapidosta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Sukupuolisiveellisyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan hallussapidosta tuomitaan myös se, joka on maksua vastaan tai muuten sopimalla hankkinut pääsyn 1 momentissa tarkoitettuun kuvaan tai kuvatalenteeseen niin, että se on hänen käytettävissään tietokoneen tai muun teknisen laitteen välityksellä ilman laitteelle tallentumista.

20 luku

Seksuaalirikoksista

6 §

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

Joka koskettelemalla tai muulla tavoin tekee kuuttatoista vuotta nuoremmalle lapselle seksuaalisen teon, joka on omiaan vahingoittamaan tämän kehitystä, tai saa tämän ryhtymään sellaiseen tekoon, on tuomittava *lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan myös se, joka on sukupuoliyhteydessä kuuttatoista vuotta nuoremmalla lapsella, jos rikos ei 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ole kokonaisuutena arvostellen törkeä. Lisäksi lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan se, joka menettelee 1 momentissa tai edellä tässä momentissa tarkoitetulla tavalla kuusitoista mutta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneen lapsen kanssa, jos tekijä on lapsen vanhempi tai vanhempaan rinnastettavassa asemassa lapseen nähden sekä asuu lapsen kanssa samassa talouksessa.

Yritys on rangaistava.

7 §

Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

Jos

1) tekijä on sukupuoliyhteydessä kuuttatoista vuotta nuoremmalla lapsella tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa kuusitoista vuotta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneen lapsen kanssa taikka

2) lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä

a) kohteena on lapsi, jolle rikos lapsen iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa,

b) rikos tehdään erityisen nöyryyttävällä tavalla tai

c) rikos on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä erityisen riippuvaisen asemansa vuoksi,

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

7 a §

Rajoitussäännös

Lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä tai 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna törkeänä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä ei pidetä tekoa, joka ei loukkaa kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jonka osapuolten iässä sekä henkisessä ja ruumiillisessa kypsytydessä ei ole suurta eroa.

8 a §

Seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta

Joka lupaamalla tai antamalla korvauksen saa kahdeksantoista vuotta nuoremmalla henkilöllä ryhtymään sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen tekoon, on tuomittava *seksuaalipalvelujen ostamisesta nuorelta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

8 b §

Lapsen houkutteleva seksuaalisiin tarkoituksiin

Joka ehdottaa tapaamista tai muuta kanssakäymistä lapsen kanssa siten, että ehdotuksen sisällöstä tai olosuhteista muuten ilmenee tekijän tarkoituksena olevan 17 luvun 18 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla valmistaa kuvia tai kuvataallenteita, joissa sukupuoli-veellisyttä loukkaavasti esitetään lasta, taikka kohdistaa lapseen tämän luvun 6 tai 7 §:ssä tarkoitettu rikos, on tuomittava *lapsen houkuttelemisesta seksuaalisiin tarkoituksiin* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, lapsen houkuttelevasta seksuaalisiin tarkoituksiin tuomitaan myös se, joka houkuttelee kahdeksantoista vuotta nuoremmalla henkilöllä ryhtymään sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen te-

koon 8 a §:ssä tarkoitetulla tavalla taikka esiintymään sukupuolisiveellisyyttä loukkaavassa järjestetyssä esityksessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun rikoksen yrittäminen on rangaistava.

8 c §

Sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta koskevan esityksen seuraaminen

Joka seuraa järjestettyä esitystä, jossa kahdeksantoista vuotta nuorempi henkilö esiintyy sukupuolisiveellisyyttä loukkaavalla tavalla, on tuomittava *sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta koskevan esityksen seuraamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yrittäminen on rangaistava.

10 §

Määritelmät

Seksuaalisella teolla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista tekoa, joka tekijä ja kohteena oleva henkilö sekä teko-olosuhteet huomioon ottaen on seksuaalisesti olennainen.

11 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 3 ja 4 §:ssä eikä 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoite-

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

tuista kahdeksantoista vuotta täyttä-neisiin henkilöihin kohdistuneista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

12 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 1 §:ssä tarkoitetun kahdeksantoista vuotta täyttäneeseen henkilöön kohdistuneen rikoksen asianomistaja omasta vakaasta tahdostaan pyytää, ettei syytettä nostettaisi, syyttäjällä on oikeus jättää syyte nostamatta, jollei tärkeä yleinen tai yksityinen etu vaadi syytteen nostamista.

13 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Paritukseen ja törkeään paritukseen sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään. Sama koskee 8 b §:n 1 momentissa tarkoitettua rikosta, jossa ehdotetaan tapaamista tai muuta kanssakäymistä lapsen kanssa tarkoituksena valmistaa kuvia tai kuvallenteita, joissa sukupuolisiveellisyyttä loukkaavasti esitetään lasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2011.

Oikeusministeri *Tuija Brax*